

ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ НЕТБУКІВ У ШКОЛІ

Дроздовська Вікторія Олександрівна,

*вчитель початкових класів Спеціалізованої школи
№269, категорія вища, старший вчитель.*

Мацьоха Олександр Михайлович,

*вчитель інформатики Спеціалізованої школи №269,
категорія вища, вчитель методист.*

Спеціалізована школа №269 м. Києва з 2009 року бере участь у експерименті, започаткованому фірмою Intel і Міністерством освіти України «1 учень — 1 комп'ютер» [1]. У рамках експерименту школа отримала 50 нетбуків SM-PC, які були закріплені за двома класами початкової школи. Експеримент був розрахований на 2 роки. За цей час були отримані позитивні результати, які засвідчили доцільність застосування шкільних нетбуків у навчальному процесі. Після закінчення експерименту адміністрацією школи і педагогічним колективом було вирішено продовжити впровадження нетбуків з 1-го класу, за умови, що знайдуться бажаючі батьки, які зможуть забезпечити свою дитину персональним нетбуком для навчання. На даний момент у нас уже 5 класів початкової школи забезпечені власними нетбуками і 50 нетбуків, які були передані школі фірмою Intel.

За період з 2009 року в школі налагоджена система роботи з нетбуками: зберігання, підзарядка, технічне обслуговування. Ведеться робота з підвищення швидкості і якості доступу до Інтернету. Також накопичено великий методичний досвід застосування нетбуків у навчальному процесі. Розширюється коло вчителів, які готові застосовувати нові технології у навчанні.

У наступному навчальному році школа готується до поступового впровадження нетбуків у середню школу, оскільки в цьому році початкову школу закінчує один 4-й клас з власними нетбуками. Це ставить перед школою низку складних завдань, які потрібно розв'язувати. Адже забезпечити один клас початкової школи wi-fi і комп'ютером учителя набагато простіше, ніж 16–20 предметних кабінетів. Але колектив школи сповнений рішучості перетворити нашу школу у ще більш сучасну, яка задовольнить потреби у знаннях підростаючого покоління.

Наш досвід свідчить, що вік, з якого діти починають ознайомлюватися з комп'ютером, постійно зменшується. Тому головне завдання дорослого — зробити так, щоб зустрічі дітей з комп'ютером були безпечні й контрольовані. Необхідно створити активне освітнє середовище, яке надало б учням можливість доступу до різних джерел інформації, допомогло б задовольнити інтереси сучасного школяра, оточеного новітніми технологіями. Сучасний освітній процес повинен використовувати не тільки нові технічні засоби, а й нові форми і методи викладання, новий підхід до процесу навчання.

Сучасний вчитель початкових класів повинен іти в ногу з часом і змінювати технології навчання, упродовжуючи інформаційні технології на уроках для урізноманітнення процесу навчання й зацікавлення сучасних школярів. Допомогти вчителю у розв'язанні цього непростого завдання може поєднання тради-

ційних методів навчання і сучасних інформаційних технологій, у тому числі і комп'ютерних. Адже використання комп'ютера на уроці дозволяє зробити процес навчання мобільним, індивідуальним та цікавим.

Комп'ютер поєднує в собі можливості телевізора, відеомагнітофона, книжки, калькулятора, є універсальною іграшкою, здатною імітувати інші іграшки і різноманітні ігри, разом з тим, є для дитини рівноправним партнером, здатним дуже тонко реагувати на його дії і запити. Використання комп'ютера для навчання є досить привабливим і для вчителя, бо допомагає краще оцінити здібності і знання дитини, зрозуміти її, спонукає шукати нові, нетрадиційні форми і методи навчання. Завдяки використанню ІКТ навчальне середовище можна доповнити відео, звуком, анімацією. Усе це здійснює значний вплив на емоційну сферу молодшого школяра, сприяючи підвищенню пізнавальної активності, підвищенню інтересу до предмета і навчання взагалі, активізації навчальної діяльності учнів.

Необхідно навчити кожну дитину за короткий проміжок часу освоювати, перетворювати і використовувати в практичній діяльності величезні масиви інформації. Дуже важливо організувати процес навчання так, щоб дитина активно, з цікавістю і захопленням працювала на уроці, бачила плоди своєї праці і могла їх оцінити.

Широке застосування комп'ютерних технологій в освіті поступово, але досить впевнено, стає найважливішою деталлю навчально-виховного процесу школи.

Застосування ІКТ на уроках в початковій школі дозволяє вчителю по-новому організувати процес навчання, урізноманітнити його, зробити більш інтенсивним, сучасним. Основним видом використання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання є їх органічна інтеграція в певні уроки. У цікавій, динамічній, ігровій формі учні молодших класів опановують комп'ютерні засоби, набувають первинних навичок користування пристроями введення-виведення, початковими вміннями й навичками управління комп'ютером і одночасно удосконалюють свої знання з певних навчальних предметів, розвивають пам'ять, просторову уяву, логічне мислення, творчі здібності.

Сучасні комп'ютерні програми дають можливість продемонструвати на уроках яскраву наочність, запропонувати різні цікаві динамічні види роботи, виявити рівень знань й умінь учнів.

Під час використання комп'ютерної техніки на уроках слід враховувати якість навчальних комп'ютерних програм. Вони повинні відповідати таким вимогам:

- бути цікавими і доступними для дітей, викликати у них позитивні емоції;

- будити їх уяву і фантазію;
- формувати алгоритмічне, логічне мислення;
- розвивати творчі здібності;
- учити працювати з комп'ютером (клавіатурою, мишею);
- відповідати віковим особливостям дітей;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних вимог.

На уроках в початковій школі ми використовуємо такі комп'ютерні програми:

- енциклопедії;
- електронні підручники, кінофільми;
- графічний редактор Paint;
- програму створення презентацій PowerPoint;
- навчально-ігрові програми;
- контролюючо-тестові програми, зокрема «MyTestX».

Найважливіше у роботі вчителя на уроках — активізувати пізнавальну діяльність учнів. Засобів для цього в нього чимало. Це й дидактичні ігри, і проблемні ситуації, і цікаві задачі. Розглянемо комп'ютерні програми, які можна застосовувати на різних етапах навчання і з різною метою (для перевірки вивченого, закріплення, повторення, вдосконалення знань). Комп'ютерні програми дають змогу урізноманітнити навчальний процес, зробити його більш плідним, цікавим, захоплюючим, ефективно організувати як колективну, так й індивідуальну роботу.

Використання електронного підручника

Ми використовуємо електронний підручник Ф. М. Ривкінд і Л. В. Оляницької. Розглянемо приклади завдань із застосуванням мультимедійних технологій під час здійснення різних етапів уроку.

I. Актуалізація опорних знань

1. Кросворд «Упізнай героя казки» (рис. 1, 2)

Вчитель загадує загадки, відгадка до загадки з'являється на моніторі.

Відгадавши всі слова в кросворді, діти можуть прочитати ключове слово.

2. Математичний диктант (рис. 3, 4)

Завдання для математичного диктанта записано на слайді. Після виконання завдання перевірити диктант можна колектив-

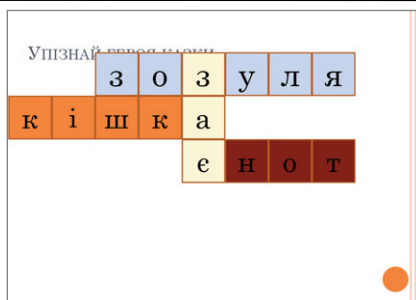

Рис. 1. Початок кросворду

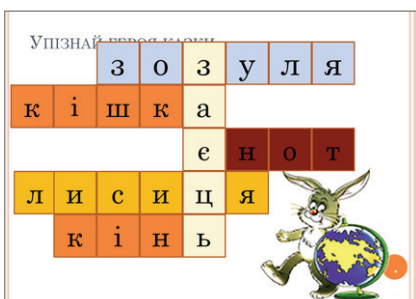

Рис. 2. Розгаданий кросворд

Рис. 3. Математичний диктант

Рис. 4. Математичний диктант. Слайд з відповідями

но, індивідуально, або самостійно. Для цього дітям демонструється слайд з відповідями.

II. Оголошення теми уроку

На екрані з'являється запис теми уроку (рис. 5, 6).

Учитель разом з дітьми читає запис.

III. Вивчення нового матеріалу

1. Вступ (вступна бесіда) (рис. 7, 8).

На екрані з'являються головні герої, які розповідатимуть про тематику уроку. Вони вітаються з учнями, ведуть між собою й учнями діалог відповідно до теми уроку.

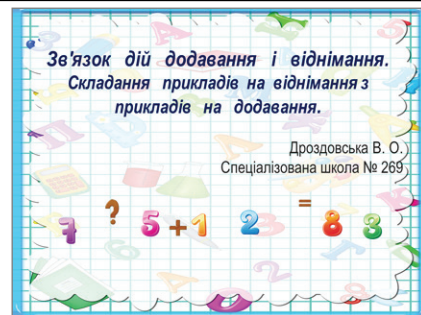

Рис. 5. Слайд з темою уроку математики

Рис. 6. Слайд з темою уроку образотворчого мистецтва

Учитель (за бажанням) може продовжити з учнями цей діалог.

На слайді може бути розташована загадка, відгадкою до якої буде тема уроку.

2. Пояснення нового матеріалу з використанням мультимедійної демонстрації (рис. 9, 10)

На слайдах розташовується необхідна тестова, графічна, відеоінформація. Учні можуть слідкувати за зображенням разом з головними героями.

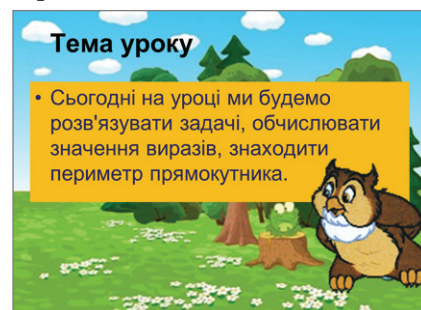

Рис. 7. Слайд до уроку математики, 2 клас

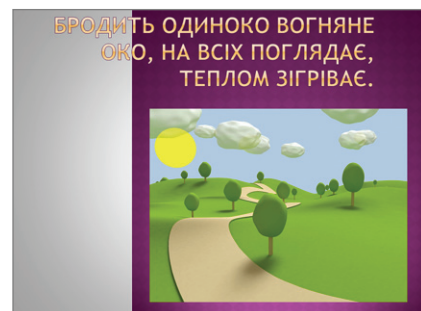

Рис. 8. Слайд до уроку природознавства, 1 клас

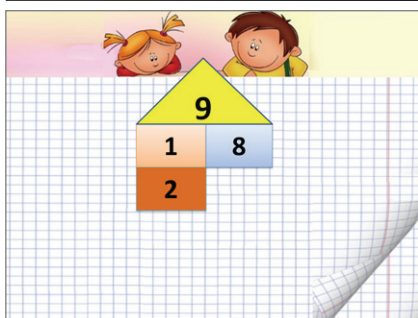

Рис. 9. Склад числа 9. Доповнити потрібне число

Рис.10. Склад числа 9. Повна таблиця

Наприклад, під час вивчення теми «Склад числа 9» на уроці виконується завдання: «заселити» будиночок числа 9. Учні називають склад числа, а на екрані по черзі за допомогою анімації з'являються прямокутники з числами.

IV. Розвиток знань і вмінь учнів

Для формування практичних навичок на уроках математики доцільно і цікаво використовувати математичні презентації-тренажери. Робота на тренажерах може бути колективна (презентація демонструється з комп'ютера вчителя на дошку, передається на телевизор або екрани комп'ютерів учнів). У цьому випадку діти розв'язують приклади, називають відповіді до прикладів і спостерігають за анімацією. Або діти працюють з тренажером самостійно (презентація завантажена на комп'ютери учнів), включивши режим «Показ слайдів».

Тренажер «Допоможи їжачку» (рис. 11, 12)

У разі правильного розв'язання за допомогою анімації яблучко рухається в кошик, якщо ні — зникає.

Тренажер «Допоможи гномові полити квіти» (рис 13)

Завдання. Розв'язати приклад, натиснувши на крапельку з відповіддю.

У разі правильного розв'язання крапелька переміщується під квіточку, неправильного — крутиться і залишається на місці.

Рис. 11. Слайд-заголовок тренажера «Допоможи їжачку зібрати яблучка»

Рис. 12. Слайд з прикладами з тренажера «Допоможи їжачку зібрати яблучка»

Математичні презентації-тренажери дуже подобаються дітям. Вони перетворюють процес розв'язання прикладів на цікаву гру, удосконалюють навички розв'язання прикладів, розвивають увагу, формують в учнів інтерес до навчання.

Особливо цікавими є озвучені презентації-тренажери, у яких при правильній відповіді діти чувають: «Ти молодець!», «Ти на правильному шляху!», «Відмінно!», а при неправильній — «Подумай!», «Зумій зробити краще!»

V. Контроль і корекція знань учнів

Для проведення контролю знань учнів можна використовувати презентації-диктанти. Це може бути словниковий, малюнковий диктант на уроці української мови або цифровий диктант на уроці природознавства тощо.

Рис.13. Тренажер «Допоможи гномові полити квіти»

Комп'ютер значно розширив можливості подання навчальної інформації вчителем. Застосування кольорів, графіки, звуку, відео-техніки дозволяє моделювати різні ситуації й середовища.

Комп'ютер дозволяє підсилити мотивацію учня. Не тільки новизна роботи з комп'ютером (що сама собою сприяє підвищенню інтересу до навчання), але й можливість регулювати подання навчальних завдань за ступенем складності, захоплення правильних рішень позитивно позначається на мотивації.

Попри це, комп'ютер дозволяє повністю усунути одну з найважливіших причин негативного ставлення до навчання — неуспіх, обумовлений нерозумінням, значними пробілами в знаннях. Працюючи на комп'ютері, учень одержує можливість довести рішення завдання до кінця, опираючись на необхідну допомогу. Одним із джерел мотивації є цікавість. Можливості комп'ютера тут невичерпні, і дуже важливо, щоб ця цікавість не стала переважаючим фактором, щоб вона не заперечувала навчальні цілі.

Комп'ютер дозволяє істотно змінити способи керування навчальною діяльністю, занурюючи учнів у певну ігрову ситуацію, даючи можливість учням запросити певну форму допомоги, викладаючи навчальний матеріал з ілюстраціями, графіками й т. д.

Значно розширюються типи завдань, з якими учні працюють.

Комп'ютер дозволяє якісно змінити контроль за діяльністю учнів, забезпечуючи при цьому гнучкість керування навчальним процесом.

Застосування комп'ютерної техніки робить урок привабливим і посправжньому сучасним, відбувається індивідуалізація навчання, контроль і підведення підсумків проходять об'єктивно й вчасно.

Література

1. <http://www.guon.kiev.ua/?q=node/861>.
2. Кітаєва М. Використання мультимедійних технологій // Початкова освіта. — 2011. — №38. — С. 7.
3. Петлюшенко Н. Упровадження комп'ютерних технологій у початковій школі // Початкове навчання і виховання. — 2012. — №1. — С. 12.
4. Пономаренко Л. Мультимедійна підтримка навчального процесу // Початкова освіта. — 2012. — №1-2. — С. 16.
5. Інтернет ресурс: <http://educat.at.ua/load>.